

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10096 - Introducció a l'astrofísica i a la cosmologia
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	10096 - Introducció a l'astrofísica i a la cosmologia
Crèdits	1.2 presencials (30 hores) 3.8 no presencials (95 hores) 5 totals (125 hores).
Grup	Grup 1, 1S(Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Jaume Jesús Carot Giner jcarot@uib.es						No hi ha sessions definides
Ramón Julio Oliver Herrero ramon.oliver@uib.es						No hi ha sessions definides

Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Física	Postgrau		Postgrau

Contextualització

Introducció a l'Astrofísica i la Cosmologia (10096), és una assignatura optativa de postgrau inclosa en el pla d'estudis del Màster en Física, on es tracten temes d'astrofísica i de cosmologia a un nivell bàsic. Es presenten els conceptes més importants d'aquestes dues branques de la Física i s'estudien models estel·lars i el model estàndard de l'Univers.

Requisits

Es requereix capacitat de comprensió lectora en anglès. Es podrà impartir en anglès depenent de l'alumnat.

Essencials

Llicenciat o Grau en Ciències, Matemàtiques, o Enginyeria

Competències

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10096 - Introducció a l'astrofísica i a la cosmologia
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Específiques

1. Domini del llenguatge bàsic propi de l'astrofísica i la cosmologia..
2. Aprofundiment d'aspectes formals de la física dels interiors estel·lars i de l'evolució estel·lar. Resolució de problemes..
3. Coneixement del model estàndard de l'Univers basat en la relativitat general, la seva base científica, les seves implicacions teòriques i les evidències observacionals..

Genèriques

1. Comprensió i expressió de significats en llenguatge físic, matemàtic i programació..
2. Aplicar coneixements teòrics i pràctics per a la resolució de problemes..
3. Coneixement de tècniques de redacció i presentació en públic del treball personal i d'investigació..

Continguts

Continguts temàtics

Tema 1. Paràmetres estel·lars.

- * Paràmetres estel·lars.
- * Determinació dels paràmetres.

Tema 2. Composició química de les estrelles

- * Composició química de les estrelles.
- * Classificació espectral.
- * Diagrama Hertzsprung-Russell.

Tema 3. Equacions d'estructura estel·lar.

- * Equacions d'estructura estel·lar.

Tema 4. Generació d'energia a les estrelles

- * Generació d'energia a les estrelles.
- * Transport d'energia en els interiors estel·lars.
- * Opacitats.
- * Aplicació en el cas del Sol.

Tema 5. Evolució estel·lar

- * Evolució preseqüència principal.
- * Seqüència principal.
- * Evolució postseqüència principal. Aplicació en el cas del Sol.

Tema 6. Cosmologia observacional

- * Observacions en llum visible i en altres longituds d'ona
- * Hogeneïtat i isotropia
- * L'expansió de l'Univers
- * Partícules

Tema 7. Gravitació Newtoniana

- * L'equació de Friedmann
- * El significat de l'expansió
- * L'equació del fluid
- * L'equació de l'acceleració

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10096 - Introducció a l'astrofísica i a la cosmologia
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Tema 8. La Geometria de l'Univers

- * Geometries plana, esfèrica i hiperbòlica
- * Universos infinits i observables
- * El Big-bang
- * Els valors de k

Tema 9. Models cosmològics simples

- * La llei de Hubble
- * Expansió i "redshift"
- * Resolent les equacions
- * Densitats de nombres de partícules
- * Evolució incloent la curvatura
- * Paràmetres observacionals (H_0 , q_0 i Ω_0)
- * L'edat de l'Univers

Tema 10. Tòpics avançats

- * Matèria fosca
- * Energia fosca
- * Inflació

Metodologia docent

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Classes de teoria	Grup gran (G)	<p>El professor exposarà el contingut teòric de l'assignatura, així com exemples de les tècniques i els procediments propis de la matèria, en classes presencials.</p> <p>Els continguts es basaran en textos de referència, apunts preparats pels professors i lectures específiques. Aquest material estarà disponible amb anterioritat, a través de la plataforma Campus Extens, per tal de facilitar el seguiment de les classes teòriques.</p>
Classes pràctiques	Classes de problemes	Grup mitjà (M)	<p>Amb posterioritat a l'exposició dels continguts teòrics propis de cada tema, es proposarà un llistat d'exercicis i problemes directament relacionats amb aquests continguts teòrics. Els alumnes hauran de resoldre'ls aplicant els coneixements adquirits.</p> <p>A les classes pràctiques es discutiran i resoldran els exercicis proposats pel professor, ja siguin llistes d'exercicis o qüestions plantejades a les classes teòriques. Les classes pràctiques han de ser participatives i les aportacions dels alumnes avaluables positivament.</p>
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	<p>Els dubtes que puguin sorgir als alumnes quant als conceptes teòrics, als procediments propis de la matèria i/o la utilització del material indicat, es tractaran en sessions de tutoria, en les quals, a més a més, els alumnes contaràn amb l'ajut dels professors on es motivarà la participació, s'orientarà la resolució i es resoldran els dubtes plantejats.</p>
Avaluació	Presentació de treballs	Grup gran (G)	<p>Exposició de treballs.</p>

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10096 - Introducció a l'astrofísica i a la cosmologia
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Estudi	Amb l'ajut del material didàctic proporcionat i recomanat pels professors, l'estudiant prepararà els continguts teòrics de l'assignatura. Aquesta preparació hauria de tenir una fase prèvia a l'exposició per part dels professor, i una part realitzada amb posterioritat.
Estudi i treball autònom en grup	Treballs pràctics i resolució d'exercicis	Desenvolupament de treballs i realització de problemes proposats pels professors.

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Estimació del volum de treball

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
Activitats de treball presencial		30	1.2	24
Classes teòriques	Classes de teoria	15	0.6	12
Classes pràctiques	Classes de problemes	10	0.4	8
Tutories ECTS	Tutories	2	0.08	1.6
Avaluació	Presentació de treballs	3	0.12	2.4
Activitats de treball no presencial		95	3.8	76
Estudi i treball autònom individual	Estudi	30	1.2	24
Estudi i treball autònom en grup	Treballs pràctics i resolució d'exercicis	65	2.6	52
Total		125	5	100

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Any acadèmic	2012-13
Assignatura	10096 - Introducció a l'astrofísica i a la cosmologia
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	A
Idioma	Català

Classes de problemes

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (No recuperable)
Descripció	Amb posterioritat a l'exposició dels continguts teòrics propis de cada tema, es proposarà un llistat d'exercicis i problemes directament relacionats amb aquests continguts teòrics. Els alumnes hauran de resoldre'ls aplicant els coneixements adquirits. A les classes pràctiques es discutiran i resoldran els exercicis proposats pel professor, ja siguin llistes d'exercicis o qüestions plantejades a les classes teòriques. Les classes pràctiques han de ser participatives i les aportacions dels alumnes avaluable positivament.
Criteris d'avaluació	Avaluació continuada partint de la participació en les classes pràctiques. Es valorarà l'interès demostrat per l'alumne al llarg del curs i la participació activa en les classes pràctiques. Es valorarà la correcció en el planteig dels problemes.

Percentatge de la qualificació final: 40% per l'itinerari A

Presentació de treballs

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Treballs i projectes (Recuperable)
Descripció	Exposició de treballs.
Criteris d'avaluació	Presentació per part dels alumnes d'algun desenvolupament seleccionat, que pot incloure la resolució d'algun problema especialment interessant pel seu contingut i/o la metodologia a aplicar.

Percentatge de la qualificació final: 60% per l'itinerari A

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- 1 BOWERS, R. L.; DEEMING, T. .Astrophysics, Jones and Bartlett Publishers, 1984.
- 2 LIDDLE, A. An Introduction to Modern Cosmology, John Wiley & Sons Ltd., 2003

Bibliografia complementària

- OSTLIE, D. A.; CARROLL, B. W. An Introduction to Modern Stellar Astrophysics. Addison-Wesley, 1996.
- PHILLIPS, A. C. The Physics of Stars. J. Wiley & Sons, 2001.
- RIDEN, B. Introduction to cosmology. Addison Wesley, 2002.
- SCHUTZ, B. Gravity from the ground up. Cambridge University Press, 2003.

Altres recursos

Material disponible al web i fotocòpies subministrades pel professorat.

